

Raadsvoorstel

14int00613

Datum raadsvergadering : 27 november 2014

Bundelnummer : 2

Onderwerp : Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling

Voorgestelde beslissing:

1. Instemmen met de regiovisie Aanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling
2. Akkoord gaan met de uitgangspunten de uitgangspunten die in hoofdstuk 3.1 en 3.2 zijn benoemd.
3. Instemmen met de verdeling (op hoofdlijnen) van de middelen zoals beschreven in hoofdstuk 4.

Aanleiding

Huiselijk geweld en kindermishandeling veroorzaken veel persoonlijk leed en de gevolgen daarvan werken een leven lang door. Jaarlijks worden ruim 200.000 personen slachtoffer van ernstig huiselijk geweld. Jaarlijks worden ruim 100.000 kinderen verwaarloosd of mishandeld en zijn ruim 200.000 kinderen getuige van huiselijk geweld. Naar schatting krijgen tussen de 130.000 en 200.000 ouderen in Nederland te maken met ouderenmishandeling. Huiselijk geweld en kindermishandeling raken alle leeftijden en alle lagen van de bevolking.

Elke inwoner van onze gemeente en elke professional heeft een verantwoordelijkheid in het voorkomen, signaleren en melden van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Momenteel zijn in Nederland 35 centrumgemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van vrouwenopvang en voor de aanpak van huiselijk geweld waaronder kindermishandeling. Deze gemeenten ontvangen hiervoor middelen. Onze gemeente valt onder centrumgemeente Arnhem. Doetinchem is centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang en verslavingszorg. Arnhem maakt jaarlijks afspraken met Doetinchem over de verschillende taken voor de regio Achterhoek.

In de brief van staatssecretaris van VWS van 14 december 2011 is aangegeven dat alle gemeenten verantwoordelijk worden voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en niet langer alleen de centrumgemeenten. Dit is geregeld in de Jeugdwet en wordt geregeld in de nieuwe Wmo.

Daarnaast wijzigt de toedeling van middelen. De toekenning daarvan geschiedt nu op basis van historische gegevens. Deze verdeling wordt aangepast aan de huidige populatie. Voor de regio van centrumgemeente Arnhem betekent dit een teruggang met circa 2,1 miljoen over een periode van drie jaar.

Het ministerie van VWS wil het huidige systeem van financiering via de centrumgemeenten in takt laten, omdat de inzet via de centrumgemeenten voor regio gebonden voorzieningen nu eenmaal efficiënter is. Echter op voorwaarde dat er in elke regio betere sturing en samenhang in het beleid komt. Dit moet worden vastgelegd in een regiovisie (eens per vier jaar) waarbij alle gemeenten zich akkoord verklaren met de inzet van de regionale middelen.

De nu voorliggende regiovisie (bijlage 1) is hierin richtinggevend hetgeen in overeenstemming is met de opdracht vanuit het ministerie om een betere regionale sturing en samenhang op beleid tot stand te brengen.

Wat wordt met beslissing bereikt

Één regionale visie met als hoofdthema's:

- Iedereen heeft recht op een veilige thuisbasis: het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling in al zijn verschijningsvormen wordt breed gedragen en systeemgericht opgepakt en uitgevoerd.
 - Voor iedereen die met huiselijk geweld en kindermishandeling te maken heeft of krijgt is een sluitend hulpaanbod voorhanden, passend bij zijn of haar situatie. Veiligheid staat voorop.
- We streven er naar dat:
- iedereen die slachtoffer is van huiselijk geweld of kindermishandeling in staat is om iets te ondernemen en weet waar hij/zij ondersteuning kan vinden.
 - iedereen (jong en oud) die tegen (potentiële) situaties van huiselijk geweld aanloopt haar/zijn verantwoordelijkheid neemt daartegen iets te ondernemen of om advies te vragen bij onder andere het AMHK.
 - alle medewerkers en functionarissen die beroepshalve tegen (potentiële) situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling aanlopen, weten wat ze moeten doen en hoe zij specialistische hulp kunnen inschakelen.
 - alle lokale en regionale instanties - onder andere op het gebied van (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, justitie en politie - een bijdrage leveren aan het stoppen en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op grond van hun taakuitoefening en de Wet op de meldcode mag dit van hen worden verwacht.

Regionale uitgangspunten met:

- Hoge prioriteit voor veiligheid.
- Aandacht voor gerichte preventie, signaleren en nazorg.
- Minder opvang, meer traject- en ambulante begeleiding.
- Samenhang met het sociaal domein.
- Integrale en intersectorale netwerksamenwerking en privacy.

Meer aandacht voor de aanpak van:

- kindermishandeling
- handelingsverlegenheid
- 'complexe culturele (huiselijk)geweldzaken' en slachtoffers van mensenhandel
- ouder- en ouderenmishandeling

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

- 1.1 Met de invoering van de nieuwe Wet Jeugdhulp en in het kielzog hiervan de nieuwe Wmo worden (naar verwachting) per 1 januari 2015 alle individuele gemeenten verantwoordelijk voor de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling. *Naast het feit dat het een opdracht van het rijk is, is het zaak om tot een heldere verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden te komen. Het ontrafelen van regierollen, het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering en de besteding van middelen zijn de belangrijkste opgaven.*
- 2.1 Om beleid op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling succesvol te laten zijn, is het van belang dat dit zoveel mogelijk overal, dus bij voorkeur ook landelijk, wordt gedragen zodat deze uitgangspunten in de aanpak bij alle betrokken gemeenten worden gehanteerd. *Juist hierin ligt de kans op betere sturing en meer samenhang van beleid, een integrale benadering vanuit één gezin, één plan, één regie gericht op het ondersteunen en versterken van eigen kracht.*
- 3.1 De minister heeft duidelijk gemaakt dat het noodzaak is om de inzet van de centrumgemeente als ook de inzet van de andere gemeenten transparanter te maken. Door de noodzakelijk uitgaven voor de uitvoering van de wettelijke taken inzichtelijk te maken, historisch met een doorkijk naar de toekomst, wordt hieraan voldaan.

Draagvlak

De regiovisie is in nauw overleg met de regiogemeenten geformuleerd. Het concept is besproken met de VNG en met sleutelfiguren uit het veld, zoals afvaardiging van politie, Veiligheidshuis, MEE, Moviera. Het concept is aangeboden aan de WMO Raad op 15 september. De regiovisie kan op een breed draagvlak in het veld rekenen.

De nieuwe Wmo stelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het "instellen en in stand houden van één bovenlokaal meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling". Per 1-1-2015 moet het AMHK operationeel zijn. Het AMHK is méér dan een samenvoeging van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG). Het gaat om een integrale manier van werken die goed aansluit bij de ontwikkelingen in het sociale domein en bij de gebiedsteams. Er is een onderzoek gedaan door de Centrumgemeenten voor de Vrouwenopvang in Gelderland (Arnhem, Nijmegen, Ede en Apeldoorn). Daarin wordt voorgesteld om de nieuw te vormen AMHK in te richten op veiligheidsniveau. Voor de Achterhoek betekent dit de Veiligheidsregio Apeldoorn. Tot nu toe is Arnhem centrumgemeente voor de vrouwenopvang en maakt hierover afspraken met Doetinchem als centrumgemeente voor de Achterhoek. Dit zijn onder andere de opvangvoorzieningen, beleidsregie enz. Na 2015 zullen er afspraken gemaakt worden met Apeldoorn over het meldpunt AMHK. Over de inhoudelijk en financiële aspecten ontvangt u nog een afzonderlijk advies. Er is een basismodel ontwikkeld, waarin zowel de wettelijke als niet wettelijke taken zijn samengevoegd. Dit model wordt beschreven in bijlage 1 van de regiovisie.

3.2

Kanttekeningen

- a. De teruggang met 2,1 miljoen van middelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zal opgevangen moeten worden. *Deels gebeurt dit door een andere werkwijze van bijvoorbeeld Moviera: minder bedden, meer ambulante begeleiding. De toepassing van het tijdelijk huisverbod zou aan deze ontwikkeling moeten bijdragen. Daarnaast zal vanuit de transitie binnen het sociaal domein, waarin de samenhang tussen beleid gestalte moet krijgen, een gezamenlijke aanpak vormgegeven moeten worden die meer op preventie is gericht dan nu het geval is. Dit kan nu goed worden meegenomen in de uitvoeringsplannen die worden geformuleerd voor de decentralisatieopgaven binnen het sociaal domein, waar deze aanpak naadloos op aansluit: meer preventief en thuis nabij*

Kosten, baten, dekking

Het akkoord gaan met de voorgestelde beslispunten heeft voor onze gemeente geen financiële gevolgen.

Inzet regionale middelen voor regiogemeenten

Voor specifieke behoeften, bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten of extra trainingen voor maatschappelijke partners kunnen regiogemeenten een beroep doen op de diensten van Moviera (SHG) of straks het AMHK. Naast deze inzet is het voorstel om een bedrag van € 150.000 (de extra uitkering die het rijk heeft gedaan ten behoeve van de regiovisie in 2013 en 2014) te reserveren voor de aanpak van speerpunten op lokaal niveau voor 2015 en 2016. De gedachte is dat de regiogemeenten op projectbasis en door middel van cofinanciering hierop een beroep kunnen doen. De regionale werkgroep formuleert nadere regels voor de projectaanpak.

Uitvoering

Planning

De uitvoering van de regiovisie is deels een aangelegenheid van de centrumgemeenten in samenspraak met de regiogemeenten en deels een lokale aangelegenheid.

De lokale uitvoering zal zijn weg moeten vinden in de (op te stellen) uitvoeringsplannen op het gebied van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet. Hiervoor wordt in de visie in bijlage een handvat aangeboden. Daarbij zal aandacht worden besteed aan monitoring, op basis van bestaande monitoren waarvan de informatie wordt geaggregeerd en geanalyseerd om de ontwikkelingen te volgen ten behoeve van de sturing regionaal en lokaal.

Inmiddels is in het kader van de wet meldcode, de meldcode voor de leerplichtambtenaren vastgesteld er is er een start gemaakt met het training van medewerkers van onze gemeente WMO en Leerplicht en heeft onze gemeente een aandachtsfunctionaris aangesteld. Daarnaast is onze gemeente verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de meldcode bij organisaties in de kinderopvang en maatschappelijke ondersteuning. De handhaving kinderopvang is ondergebracht bij de GGD. Aan een voorstel over de handhaving in de maatschappelijke ondersteuning wordt in samenwerking met de centrum gemeente gewerkt.

Communicatie/participatie

Indien alle raden van de betrokken regiogemeenten hun instemming hebben gegeven, zal hierover en dan met name over de uitvoering, breed worden gecommuniceerd over de inhoud en de te nemen acties met alle betrokken afdelingen, instanties/instellingen en groeperingen.

Evaluatie/verantwoording

De regiovisie wordt vastgesteld voor een periode van 4 jaar (2015-2019) en zal conform bijlage 2 (onder 5) doorlopend worden gemonitord .

Burgemeester en wethouders,

G.H. Tamminga
secretaris

J.P.M. Alberse
burgemeester